

1949. február 18.
Nemzetközi

„Zöld hadüzenet“ Budapest börtönfalszerűen zárt városrészeinek

Ötvenezer ember kérdezi: mi lesz a Horthy Miklós-körtéri játszótérrel?

A világmétropolisok — ezek közé tartozik a Duna királynője, a mi szépséges fővárosunk is, — az utóbbi időben két dologra helyeznek nagy súlyt. Egyik, hogy minél több színt, park, sétátér, fasor élénkítse a házak szürke körengességét. Másik, hogy a nagyvárosi élet megszólván börtönfalszerű zárttságot jelentő „tértelenségében“ a gyermeknek, — akit sorsa ezekhez a kormos, benzingözös, öszszeszorult levegőjű lakóhelyekhez köt, — legyen alkalmunk levegőhöz jutni, kitágítani tüdejét, játszózni kedvére, szóval: lehessen gyerek.

Nemzetközi statisztika szerint Budapest

zolitően háromnegyedrészt teszi ki a Népliget területének, a harmadik legnagyobb park, a XI. kerületben levő Gellérthegy—Tabán pedig 319.000 négyzetméternyi.

A főváros utcai fasorainak kilométerhossza, 543 A „kiültetett“ szegély-fák száma mintegy 75.000. A fásított utcák száma 621.

Erdekes pillantást vetni arra a statisztikára, amely a székesfőváros európai viszonylatban is magas színvonalu kertészetének tevékenységéről mond beszédes számokat. A Vágány-utcai központi tele-

lesz ez. Csakánnyal módosítani, amit az első városrendezési térképeken figyelmen kívül hagytak. Annyira előnye lesz ennek, — hogy nem szabad visszatörpenni. A főváros másik halaszthatatlanul sürgős feladata a gyermekjátszóterek szaporítása, illetve ezek a mai igényeknek megfelelően való felszerelése. Kár volna szót vesztegetni arra, mit ér, milyen nagy kincs az egészséges gyermek, a magyar jövő egyedüli biztos záloga. Ezen a téren messzi idők óta lehetett észlelni tiszteletreméltó erőfeszítéseket. Komoly eredmények jelzik és az eddig felállított játékterek illusztrálják: hogy a székesfőváros illetékes ügyosztálya nem fáradozott hiába. Hogy mégis sok a tennivaló? — ez csak azt bizonyítja, roppant nagy maga a feladat, a jelentkező igények korszerű kielégítése.

Mielőtt még sor kerülne annak a tervnek megvalósítására, amely a fővárost be akarja hálózni játszótérrel, a pesti gyermek számára napirendre kell tűzni minél sürgősebben azt a kérdést, amelyet nem kevesebb, mint ötvenezer ember intéz az illetékesekhez:

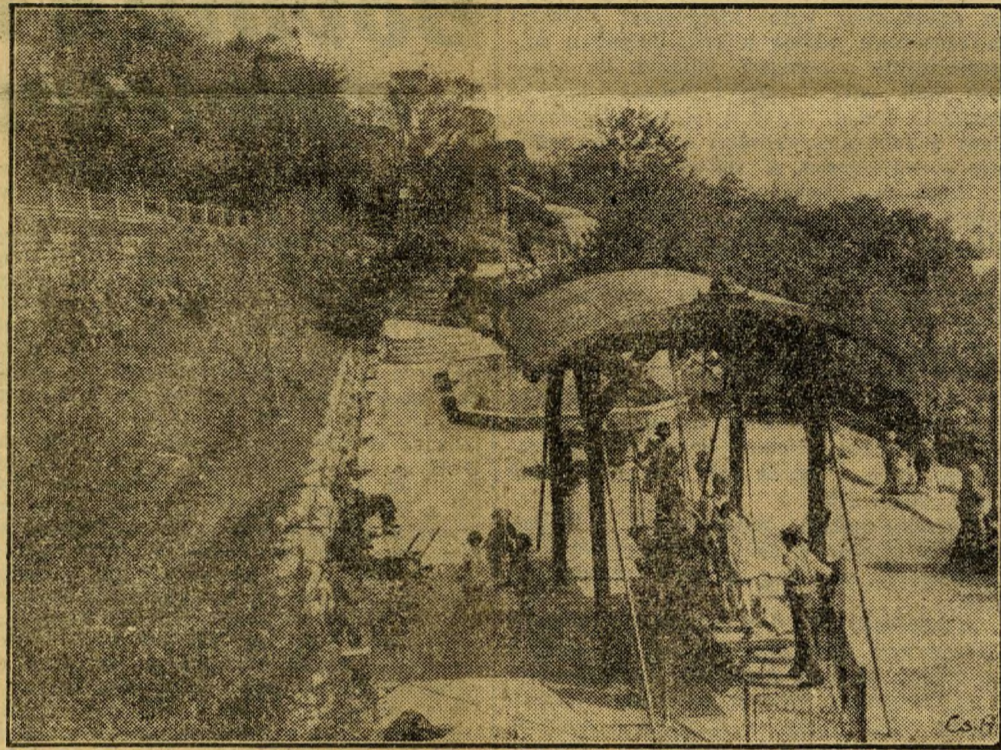
— Mi lesz a Horthy Miklós-körtéri gyermekjátszóterrel? Mikor gondoskodnak arról, hogy a megszüntetett játéktér helyett megfelelő újat kapjon ennek a városrésznek gyermekserege?

Talán kínálkozik mód és lehetőség a megfelelő megoldásra. A bürokrácia, a közigazgatási aktagyártás és a rohanó élet kívánalmait összehangolva, orvosolni kellene ezt a sérelmet, amelynek oly sok apró magyar a kárvallottja. A gyerekek játszani akart a Horthy Miklós-körtéri környékén is és ha már hozzászórtak kedvenc alkalmosságaihoz, amelyek a játéktér megszüntetése előtt rendelkezésére állottak, akkor nehezen megy a fejébe, hogy miért vették el azokat tőle?

A székesfővárosban különösen az első világháborút követő esztendőkből törőnt gondoskodás gyermekjátszóterek felállításáról. A Városligetben, Városmajorban, Népligetben, Tisza Kálmán-téren, Szabadság-téren, Gyöngyösy-uton és sok más helyen létesítettek játszótérek. Ma már homokmedence, forgóhinta, billenő, gyűrűhinta, mászókötel, lubickoló és több más játék, torna szerez örömet a pesti gyermeknek oly kedvelt játékpáradicsomokban. Megfelelő számú ivókuttal is ellátták a játszótérek, amelyeknek számát a jövőben erősen kell gyarapítani.

— Minél több játszótér, hogy minél több egészséges gyermek legyen Budapest! A parkosítás mellett ez legyen a jövő programja.

PARÁDY ISTVÁN

A GELLÉRTHEGYI GYERMEKJÁTSZÓTÉR

nem tartozik a milliós városok előkelő „társadalmának“ abba a csoportjába, amely ezeket a szempontokat nem részesíti figyelembe. Különösen ami a zöld színt, tereket, parkokat illeti. Fővárosunkban az efféle nyilvános kertek száma nem kevesebb, mint 277. Pesten 2.950.000, Budán pedig 1.100.000, összesen tehát mintegy 4.000.000 négyzetméter. Ennek a területnek értéke még a legkisebb pesti telekárakat figyelembevéve is sokmillió pengő. A legnagyobb ilyen területtel a Ferencáros — 1.460.000 négyzetméterrel — büszkélkedhetik. Természetesen ennek tulnyomó része az 1.266.000 négyzetméteres Népligetre esik. A Városliget megkö-

pen évente közel 750.000 nyári virágpalántát, hasonlószámú évelő és sziklanövényt, mintegy 200.000 virághagymát és 250.000 cserepes dísznövényt termesztnek. Nem állíthat tehát senki affélét, hogy a főváros nem szereti a virágot. Főként nem akkor, ha figyelembe vesszük, hogy a városmajori faiskolában minden évben 10.000 új rózsátót nevelnek a serénykező virágkertészek, ugyanennyit a Kiscelli-uti faiskolában is. Ebben a két faiskolában egyébként évről-évre ezer tülevelű ezüstenyőt, a Kiscelli-uti kertészeti intézetben pedig még 100.000 olyan virágot is termesztnek, amelyet kétnyári virágnak neveznek a statisztikában.

Parkváros lesz Budapest

Fővárosunk tehát éppen elég virágot tűzhetne a gomblyukába és a parkok zöld oázisai elég helyen élénkítik a szemet, természetesen még mindig messzire elmaradt azonban e téren például London-tól, Hamburgtól és több más milliós várostól is. Am ezen a téren is komoly fejlődés látható, hiszen köztudomású, hogy a zöld lombok, a parkok bokrai, cserjéi, pázsitjai és virágai nemcsak lélekfelfrissítő látványok, hanem egyben fontos, nagyjelentőségű „egészségügyi intézmények“ is. Egyelőre még távol vagyunk attól, még sok víz lefolyik a Dunán, vagy hogy kézzelfékvőben fejezzük ki magunkat, még sok beteg tüdőt kell gondozni addig, míg Budapest elérkezhet oda, hogy a levegőt ózonosító köztérek, nyilvános kertek és fásított területek tessék majd nagyobbik részét, nem pedig a beépített területek.

Ez nem elképzelhetetlen. Egyszer majd, amikor nemcsak elméletileg állapítják meg, hogy milyen nagy érték egészségi szempontból a zöld lomb és a levegő káros melléktermékeit belélegző növényzet, — sor kerül a „hadüzenetre“, megindul az offenzíva a kőfalak, a szűk utcákban szorongó bérkaszárnnyak ellen. Budapest újjáalakul majd a korszerű higiénia elvei szerint, mégpedig magas építéssel. A jelenlegi széles területen fekvő várost felfelé építik újjá, ha eljön ennek az ideje, mégpedig úgy, hogy elférjen a mai területének tört részén. A felszabaduló területeket azután parkosítani lehet...

Amíg azonban ez gyakorlatilag is sorra kerülhet, a főváros igyekszik a nyilvános parkok számát megfelelően szaporítani, s megteszi a lépéseket, hogy „parkváros“ legyen.

A főváros vezetősége nagyvonalu terveket készített, hogy Budapest minél hamarabb és mennél sűrűbben, tarkázzák zöld foltok. A hajógyári szigeten „sport-szigetet“ létesítenek és kertészetiileg is rendezik. A Lágymányost korszerű térére építik ki. A VI., VII., VIII., IX. kerületekben épületek lebontásával uttereket nyitnak, amint az megtörtént a IV. kerületben a Piarista-ház helyén. Szinte pókhálórendszerben, létesítenek egymás után új tereket, parkokat, melyeket fasorral szegélyezett széles utvonallakkal kötnek össze. Szóval: a természetet közelebb hozzák, beengedik a főváros falai közé. Az új Árpádhid környékén is park, gyermekjátszóter szolgálja majd azt a nagyjelentőségű közegészségügyi érdeket, amely az új terület testetöltésével Budapest egészségügyi statisztikáját előnyösen változtatja meg.

A nagy lombkoronájú fák mindegyike testőre lesz a főváros egészségvédelmének. A kormos levegőt átszűrjük majd a lombok és annak arányában, amíg az intézkedéseket megvalósítják, megváltozik a jelenlegi nem valami tulkedező képzet, amelyet a pesti levegő összetételének egészségre káros melléktermékeiről most kimutatnak.

Mennél több játszótér

A korszerű egészségvédelem tehát bekapcsolja a természet őseréjét a parkosítással, fásítással Budapest életébe. Helyrehozzák azokat a hibákat, melynek

szülőanyja az a városépítészeti szabályzat volt, amely lehetővé tette, hogy ugyszólván levegőtlenne beépítsék a főváros legtöbb kerületét. Nagy és költséges munka